

**Rakfa ar peesuhrtifchann**  
par pasti:  
par gadu 1 rub. 60 kap.  
pufgadu 85

**Rakfa bej peesuhrtifchann**  
nas Rihga:  
par gadu 1 rub. — kap.  
pufgadu 55  
3 mehneschi 30

**Rahj. w. teel isdohts fest-**  
beenahm no p. 12 fahloht.

# Mahjas weesis.

**Crust Plates, Mahjas weesa ihpaschneek un apgahdatajs.**

Mahjas weests isnaht ween reis pa nedetu.

**Rakfa**  
pai fladinafchann:  
par weenas fleijas smaltu  
rakstu (Petit-) rindu, jeb  
to weetu, ko tahda rinda  
eckem, rakfa 10 lat.

**Kedatzijs un ekspedizija**  
Rihga,

**Crust Plates bilshu- un**  
grahmatu- drufatarwa pee  
Behtera basnizas.

**N<sup>o</sup>. 24.**

**Sestdeena 12. Juni**

**1876.**

## Par siuu.

Teem lastajeem, kas gribetu „Mahjas weest“ us nahtamu pufgadu, t. i. no 1ma Juli lihds 31mo Dezember, apstelleht, ?? daru sinamu, ka tahdas apstelleschanas labprahht peenemu. Matfahs par to pufgadu: kad pa pasti japeesuhtha: **ar** peelitumu 1 rub. 25 kap., **bej** peelituma 85 kap. — Kas te pat Rihga fawu lapu grib faenemt, teem matfahs **ar** peelitumu 90 kap., **bej** peelituma 55 kap. Awischu pastelleschanas un faenemschanas weetas paleel tahs paschas, kas gada fahkuma bija usdohtas; bej tam wehl war Mahjas weest pastelleht un faenemt Rihga Suworow eela N<sup>o</sup> 55, no 1ma Juli fahloht.

**Crust Plates,**

Mahjas weesa apgahdatajs un redaktors.

## Rahditais.

Saunatahs sinas. Telegrafa sinas.

Gelshemes sinas. No Rihgas: isbraukums salums. No Salous: nelahrtiga buhshana. No Odesas: noslihschana siltuma.

Arsemes sinas. No Berlines: pahrt Turku buhshann, dibinataju schwindeli. No Konstantinopoles: kahdas zeribas war tureht us jauno Turku waldbibu, — Midata Pascha preekschlitums.

Par neweenadibu starp zilweelem. Raksts is Saunpils. Weena nedeta kurseme. Raksts is jaunahs Maleenas.

Peelituma: Mans draugs Garibaldeetis. Mahjas. Graudi un seedi.

## Saunatahs sinas.

**No Rihgas.** Wehjam pret seemela-rihteem atgreeschotees laiks wairs naw til speesdami karsts un tas buhtu labi, kad pee tam til lectus buhtu lijis. Labibas tirgus tagad stahw gandrihs pawifam meerā un tirgotaji rauga til sinas no wifahm pufehm fakraht pahrt laut-anglu raschofchannu. Naudas-tirgu naw nekahdas pahrgrohshchanas notikuschas.

**No Wilandes** teel sinohts, ka tai 5ta Juni bijuse stubra-akmena lishchena tai jaunzelamai Widfemes semes-gimnastijai.

**No Pehterburgas.** „Waldbibas wehstnesim“ teel no Omsas pa telegrafu sinohts, ka muhju augsts Kungs un Keisars, Omsa beigdams weselebas uhdenus dsert, tai 9ta Juni pulksten 3 no Omsas nobrauzis us Jugenheimu, kur muhju augstais Semestehws pulksten 7 wakara nonahja.

**No Mastawas** teel sinohts, ka tai 7ta Juni tur bijis breefmigs uguns-grehks. Wairaf namu nodegusch. Waj ari zilweku dsiwibas bohja gahjuschas un zil leela ka fahbde, to schim brihscham wehl newar nofajiht.

**No Tiflisas** teel Pehterburgas Kreemu awisei rakstihis, ka tureenahs apgabala beidsama laika raduschees laupitaji. Diwi jaw no fenakeem laikeem pasihstami laupitaju wadoni ari tagad laupitaju wadichannu usnehmusch un esohht tur laudim par pohstu un breefmahm.

**No Irkutskas** (Sibirija). Ka tureenahs awises sino, kad Irkutskas kaufmana Sibirakowa mantineeki pilshchetai noraf-rijusch 10,000 rubtu preekschlitumu flimneeku nama us-

buhweschanas un 6000 rubtu preekschl amatneeku fshlas dibinaschanas.

**No Rohmas.** Tai 4ta Juni wezalais pahwestis Pius IX fahneedsa fawu 30to gadu, kamehr par pahwestu tijis. Pawifam esohht bijusch 257 pahwesti, ja awustuli Pehteri pees- fshas flahht, no kura katoli tij, ka winusch (prohti Pehteris) pirmahs pahwestis Rohma bijis un 25 gadus un 2 mehneschus schini amata fabijis. Neweens pahwestis naw til ilgi fawu amatu waldbijis, tapeh ari Italeeshi, kad jaunahs pahwestis bija eezelts, us to jazija: „Tu nepeesishwosi Pehtera gadus“ (Non videbis annos Petri); bet muhju tagadeis pahwestis neween Pehtera gadus peedisshwojis, bet pat fawu 30to gadu fahneedsis un ja mihtais Deews dohs weselelibu, kad wehl daschu gadu Rohma waldbis un muhju laika gaismas zentee- nus ar faweem lahsteem aptraus.

**No Turzijas.** Pahrt to jaunzetamo tautas weetneezibu pah- needi arshemes awises schahdas sinas: is latras pawalstes jeb prowintzes tikschoht zelti 4 weetneeki. Zil weetneeku tiks zelti Konstantinopelē, schim brihscham wehl naw sinams. Tautas weetneezibai jeb tautas weetneeku pulkam buhs jayahr- rauga naudash buhshana, teefas un likuma leeta un tad ja- apfarga tirgofchana, amatneeziba un semkohpiba. Zil schim brihscham aprehkinahs, tad buhs lihds 100 tautas weetneeku.

## Telegrafa sinas.

**No Pehterburgas** tai 10. Juni. Ka „Wald. wehstnesis“ sino, kad tai 8ta Juni muhju augsts Kungs un Keisars Darm- stadtē bija aishrauzis fehrst. (Muhju augsta Keisareene bi- juje Darmstadtē prinzeje.)

**No Berlines** tai 10 Juni. Keisars Wilhelms teel us Juni beigahm Omsa fagaidihts. — Serbija un Montenegro jawā starpā faweenojuschahs, weena ohtrai palihdsjeht.

**No Franzijas** tai 9. Juni. Senats eezehla komisiju, kas lai pahrtspreekschl likumus pahrt fshlas mahzibu. Senats eefnee- dsis preekschlitumu, ka nahwes fohds buhtu atzelams.

## Geshjemes sinas.

No Nihgas. Rig. Latv. beedriba isbrauzā isgahjuschā fwehtdeenā tai 6. Juni pirmo reisu sakumōs us Bez-Auzi, Kursēmē. Lai gan minetā deenā no rihā stipri rahdijahs vohz lectus, tomehr Nihgas lungi un kundses, pa karstahm deenahm deefgan pa pilsehtu smakuschī un putektus rijuschī, nebehdaja neko par draudojchu leetu, bet bija leeleem pulkeem jaw pužzel septindōs sapulzejuschees pee Nihgas Bolderajas bahnuscha ar nepeezefchanu gaididami us aibraufschānu. Nebija ari ilgi jagaida, kad dselsstregelis tika us riktigu zetu usstahdihts un labi ar uhdeni un ohglehm fabarohhts laida fwilpjadams ween us preefchu; kamehr pee Olaines drufku atpuhtahs, daschs labs atkal islehza is wagoneem un luhkjoja stanzijā druzjā atspirdsinatees. Tad laida atkal lihds Jelgawai. Jelgawneeki Nihdsneekus laipni apfweizinadami to preeku isfazija, ka Widsemneeki pee wineem atnahkuschī weefotees. No R. L. beedribas pufes tika ihfa runa tureta, un Jelgawneeki usajinati, lihds beedrotees pee fchihš isbraufschānas us Bez-Auzi. Jaunus weefus dabujis garainu kumelšch laida lihds Lipstas stanzijai, kur atkal zitus weefus lihds nehma. Tapat ari pee Behnes stanzijas kluwuschī newareja bes peeturefchanas garam braukt, jo brauzejeem waijadseja atspirdsinafchanas un kumelam baribas. Tā nu atspirdsinajuschees ahtri ween fasnedsa Bez-Auzi. Tur nonahkuschī tikam no Bez-Auzes muischas pahrwaldneeka Wille f. apfweizinati un no tureenās farindojuschees musikim spehlejoht dewamees us muischu, kas no masas pakalnes ar fawu basnizu un pilstohrni jaw attahumā us faweem weefem mihki noskatijahs. Lihds parka wahreem tikuschī un kahdu gabalinu wehl no staigajuschī mehš zerejam jaw zeta galā buht, bet muischas pahrwaldneeks, Wille f. muhs weda arweenu tablaki gar jauko leekunga pili, kas ar seedofschahm pukehm un kohkeem stahw tā paradisē. No pils greefamees pa labu rohku us leiju pa tihru jelinu, kamehr nonahzam lihds leelzelam, kas zaur parku eet; tad par to pahri eedami, gar parka widū atrohdofohhs dihtē aistraigadami nonahzam us to preefch weefibas isredseto weetu, kur weenā galā bija ustaisita weeta preefch musikan-teem un ohtrā galā katederis (kanzelei lihdsiga runafchanas-weeta), ar laponeem un pukehm igresnohts, kur tika beedribas karogi deefprauhti. Taurei flaki atskanoht wiši, it tā karapulki us karu, tikam fajakhti un drihs ari lungi radahs, kas us katederi nostahjuschees mums fchihš deenas karu isflaidroja. Wini nerunaja, tā jaw prohtams, pahr karu Turkōs, bet par firfchu-karu starp Widsemneekem un Kursemneekem. Wakarā israhdijschotees, kas buhschoht wirsrohku dabujuschī, waj Kursemneeki un Kursemneezes buhschoht fawu firdi pasaudejuschī, jeb waj Nihdsineeki un Nihdsineezes buhschoht fawangoti. Bes fchihm firfchu kara-runahm wehl dabujam daschu zitu kreetnu un jauku runu dsirdeht; bet paslatifimees us faweefibas preekem. Kas katram wifu piems waijadfigs, prohti atspirdsinafchāna, par to bija pilnigi gahdahs. Ikkates raufdšija kahdu patihklamū weetinu un us jaku sahli starp smaršigahm pukehm kuplu kohku pawehni atfehdees notureja fawu brohlasti. Meeftu atspirdsinajuschī un garu pajautrinajuschī gahjam jauka parka gresnumus apluhkht, lai firds baudidama nogrimtu dabas jaukumōs. Staigajam un preezajamees, parka ohtru galu fasnegguschī lihds isnahzam us smuku plawmalu, kurai wifaplahrt labibas fwehtigeē fibrūni. Saules mah-

mina, kas it tā kauniga lihgawina bija fawu waigu no rihā aif mahkoneem flehpufe, tagad jo mihki usfmaidija, bet daschs labs apfnadamees it tā kas ne-efohht faules mihkā waigā nopelnijis flaittees, paslehpahs kohku wehšā pakrehflā. Ziti atkal staigaja tehrfedami pa parka glihteem zelineem, lihds beidschoht dantschu preeki bija kahjās eeteekuschees, ka neween jauneem tā jaw prohtams, bet pat peedfihwojuscheem wihreem ar firmahm bahrdahm kahjās us dantscheem sahla zilatees, tā ka grubti bija nosafkams, kam labaki weizahs, kad dantschu rinlōs schketinajahs. Pa starpahm atskaneja dascha jauka dseefmina, no R. L. beedr. dseedataju kohra, tē atkal kahda runa, kurā firfnigu pateizibu isfazija grafam Medem leeklungam par laipnu parka atwehlefchanu, tad ari leela pateiziba muischas pahrwaldneekam Wille lungam par wifu eerikti un publineem, ko tas weefem par labu bija darijis u. t. pr. Bet tē mihka faulite, aif kohkeem flehpdamahs, atgahdinaja, ka jaw laiks us mahjahm dohtees, laut gan tas laiks, kahdas 10 stundas, bija til ahtri aistezejis, it tā kad ne stunda nebuhtu pagahjufe. Taure atkal atskaneja. Wiši sapulzejahs un no Kursemneeku un R. L. beedribas pufes tika atwadifchanas runas turetas. Pa tam starpam faulite bija noreetejufe un wafara krehfla apklahja mihligo parku ar wifeem jaukumeem. Wifur bija radees nahts klufums, til fchur un tur wehl kahds putnifch eeshirkstejahs, it tā gribedams sakumneekem fajiht, lai ari wini dohdahs us mahjahm pee meera. Sapulzejuschees gahja, lai gan labprahht wehl ilgaki fchini jaukā weeta buhtu pakawejuschees, us dselszeta stanziju, kur garainu kumelšch jaw eejuhgts gaidija. — Ari es jutohs til preezigs, ka fawā firdi newareju deefgan patektees grafam Medem leeklungam, kas atlahwa fawā dahsā tā isprezatees, tā ari R. L. beedribai, kas par tahdu isbraufschānu bija gahdajufe.

J. R. . . . .

**Wehl no Nihgas.** Sanitetes komitejai daudstahrt eefneeg-tas schehlofchanahs pahr nepilnigu tihribu flaktuhshōs un pahr to no tam zeldamohs gaisa famaitafchanu. To eewehrodama sanitetes komiteja eeraudfijufe par waijadfigu flaktuhfchu ihpafchneekem atgahdinahht to jaw 1818tā gadā islaisto preefchrahstu, kurā teel pawehlehts, ka lai meefneeki tohs flakteschanas atlikumus, no kureem waretu isjeltees gaisa famaitafchāna, nowestu us smilfchu kalneem un tanis 4 mehneschōs, rehlinati no 1ma Mai lihds 1mam September. Tad ari sanitetes komiteja dara flaktuhfchu ihpafchneekus wehl us tam usmanigus, ka tee, kas tahdu nosajijumu pahrlahps, tiks no polizejas pee atbidefchanas faukti, un kas mineto nosajijumu buhs trihs reis pahrlahpufchi, teem tiks winu flaktuhfchi aiflehgti.

— Birku muischas-meschā, pee Kaluzeema zeta, taj 29tā Mai bija iszehlufehs uguns, zaur kuru kahdas trihs puhra-weetas mesha nodeguschas.

— Kreewu awife „Nowoje wremja“ raksta, ka tais diwi peederigās ministerijās teekoht pahrfpreestis pahr to, ka buhtu Widsemē eewedama fahrtiga (правильный) waldifchanas flohlu pahrraudfifchāna pahr ewangelifstas lutertizibas laulflohlahm, kuras tagad stahw til muischneeku un lutertizigu garidsneeku pahrraudfifchānā. — tapat tā to Kursēmē un Zgawnu semē gribohht eewest.

**No Saldus Kursēmē.** Saldus pufē nupat behdigas leetas peedfihwojahm. Maija eefahkumā kahda nekifla meita deht fawa grehka darba bij augstakahm teefahm janodohd.



Wafaras fwehtku nakti atkal kahdäs mahjäs 12 puiſchi meitäs eedami breeſmigi kahwuſchees. Tapat ohträ wafaras fwehtku-deenä puiſchi krohgä aſinaini kahwuſchees. Uri ſchi kauſchanahs zehluſehs no naktswaſaſchanahs. Reganta fwehtku fwehtſchana! Tahdas ſinas gan latres gohdijs zilweks 'ar behdigu ſirdi laſihs. Baſniza un ſkohläs gan ſtrahda wiſä ſpehkä tahdeem tumſibas darbeem preti; bet ko eeſpehs, kad nama tehwi un nama mahtes nenahl palihgä. To naktswaſaſchanohs ſaimneeki ſpehtu gan ſtipri iſnihzinahſt. Ja ſaimneeki labä prahtä to paſchi ne-apnemſees, tad buhs no pagasta waldbahm zaur likumeem uſ to peeſpeeſchami. — Brihnumäs gan, kad ſchös laikös wehl waretu tahdus rupjus tumſibas darbus zeenih! Brihweſtiba un augſtahs lohnes gan zel laudis uſ labaku ſtahwoſli, bet kaut jel newalkatu tahs few paſcheem par pohſtu un ſamaitaſchanu. (L. aw.)

**No Lehrpatas** teel „Zeitungen i. St. u. L.“ rakſtihts, ka Lehrpatas aprinka pag. wezakee peenahzigä meetä eeſneeguſchi luhgumu, lai wineem taptu atwehlehts weenu waj diwi reiſes gadä, turpmaſ noſakamös terminös, Lehrpatä ſapulzetees, lai waretu apſpreest daſchus ne-atleekamus, ar pagastu labkluſchanohs ſakara ſtahwoſchus jautajeenus, un ka ne-eſoht ko ſchaubitees, ka waldbiba uſ tahdu ſapulſtſchu notuſeſchenu dohs ſawu atwehleſchenu. Ta naw maſſwariga leeziba, ka pee mineteem pagastu amata-wihreem weenumehr leelaka ſapraſchana un dedſiba preeſch wiſpahrigahm leetahm rodahs. To peerahda ari tee jautajeeni, kuruſ wini grib apſreest un kuruſ ſawam luhgumam klahſt peelikuſchi. Schee ir:

- 1) Kä un kahdä wiſſe, pee krohna un pagasta nodohſchenu iſdaliſchanas un peedſihſchanas waretu turpmaſ leelaku kahrtibu eewest?
- 2) Kaſ buhtu darams, lai ſahdſibu, it ihpaſchi ſirgu ſahdſibu, waretu nowehſt?
- 3) Kä waretu deedelneekus wiſweeglaſ iſſinahſt un peederigä pagasta noſuhtih?
- 4) Kahdä wiſſe buhtu palaidni un ſlinki, kaſ no darba ſargajahs un ſawas nodohſchanas nemakſa, peeſpeeſchami pee darba?
- 5) Kä buhtu iſnihzinajama jauneku naktswaſaſchanahs, zaur ko beeſchi zelahs kauſchanahs, ſahdſibas un daſchadas nelahrtibas?
- 6) Kaſ buhtu darams, lai krohdſeneeki nepaturetu par nakti palaidnuſ un ſchuhpas?

Saprohtams, ka ſchahdu jautajeenu lohpigai apſpreeſchana i wajag buht par leelu fwehtibu wiſam apgabalam. — Par tahdu paſchu ſapulſtſchu notuſeſchenu, zil mums ſinams, ruhpejahs ari Widſemes latwiſkä datä; zerams, ka ari ſchë tahdas drihs tiks notuſetas.

**No Odeſas.** Pah Odeſas pilſſehti Kreemu awiſes paſneeguſchas dauds nelabu ſinu, kaſ wiſas to til ween ir iſrahdiuſchas, kahdä behdigä buhſchana wiſas leetas Odeſä atrohdaſh. Lai nu laſitaji paſchi waretu dauds maſ apſpreest, zil dſiti Odeſas pilſſehta tiſlab tirgoſchana un amatneeziba, tä ari ſadſihwë un tiſlibä grimuſe, tad gribam ſchë kahdus peemehrüs peewest. Ta Kreemu awiſe „Nowoje wrenja“ rakſta, ka Odeſä eſoht til dauds to parahdneeku, ka parahdneeku zeetumi ar teem lä bahſtin peebahſti un jaunus wairs nemaj nepeenemoht. Eſoht wehl kahdi 300 zilweku, kaſ parahdu deht buhtu zeetumä jaleek. Kahda zita Kreemu awiſe atkal ſino tä: zil ſlikti ſahw Odeſä ar ſaimneezibas leetahm, to

war redſeht iſ teem ſchë klahſt peelitteem ſkaiſteem. Odeſas pilſſehtas kredites beedriba iſſludinaja uſ uhtrupi jeb okzioni pahredoht 150 namus tadehl ween, ka wini nebija ſawas nodohſchanas nomakſajuſchi un Beſarabijas-Laurijas banka tapat 100 namus, taſ buhtu pawiſam 250 nami, kaſ eſoht 10 rublu wehrtiba. No ſcheem nupat mineteem nameem peederoht ſeſchi nami Miſchri kungam, wehrtiba 1 milionu rubtu. Kahda zita awiſe atkal rakſta, ka tai 2trä Juni pee Odeſas komerzes teeſas biſis noliktis iſmekleht 90 prozeſes, wiſas weſſetu (parahdu) dehl. No ſchihm prozeſeſhm biuſchas krohna bankai 20 prozeſes, 100.000 rubtu wehrtiba, un taſ wiſs weenä paſchä deenä. Remaſak ir ſamaitata Odeſa ſawä tiſligä ſadſihwë: gandrihs neweena deena nepa-eet, kur nebuhtu diwi jeb trihs behrni uſ eelahm iſlikti. Drohſchi war ſajihſt, ka neweena pilſſehta neteek til dauds to behrnu nonahweti lä Odeſä. Kä iſ kahdahm ſinahm redſams, tad Odeſä peedſimſtoht iſ uſ trihs laulibä dſimufcheem behrneem weens ahrlaulibas behrns. Tapat ari pahſ ſahdſibahm ſino, ka tahs pehdejä laikä eſoht lohti waitrojuſchahs.

### Ahrſemes ſinas.

**No Berlinese.** Kahds tureenas awiſchneeks wiſpahrigi pahſ politiku runadams iſſaka, ka gan maſ zeribas eſoht uſ Turzijas atjaunoſchanoſh. Gan preeſch kahda laika biuſchi politikas wiſri, kaſ dohmajuſchi, ka Turzija zaur jauneem pahrgrohſijumeem ſpehſchoht ſawus walſis ſpehklus atjaunoht; bet kad eewehrojoht beidsama laika notikumus (miniſteru pahrgrohſiſchenu, jauna ſultana eezelſchenu un weza ſultana atzelſchenu un negaidito nahwi un tad kara-miniſtera un ahrigu leetu miniſtera nonahweſchenu), tad tur nelahda drohſchiba un zeriba uſ labaku nahkamibu, kur til dauds to aſinu teek laiſtitas un pat to augſtako walſis amata-wihru dſihwibas naw drohſchas. Naw jaſchaubahs, ka ari Giropas leelwalſtis ſcho buhſchenu par eewehrojamu aſihs un pahrliezinaſees, ka gan beſ peepalihdſibas meers nebuhs Turziä panahkamas. Til dauds pahſ Turziu ſajijis minetais awiſchneeks nemahs pahſpreest Wahzijas buhſchenu. Wiſu pirms winſch ſawä pahſpreeſchana aſnem tohs tä noſauktohs dibinatajus (Gründer), kaſ bankas un zitas ſabeedribas eetaſidami raudſijuschi petnu dſiht, pee kam ari krahpſchana notikuſe, tä ka leelahs bankerutes zaur tam zehluſchahs. Tagad no waldbibas puſes ſcho nebuſchenu iſmekledami attaduſchi neriktigumus un tä tad jaw 4 dibinataji ſehdoht zeetumä un kahdi 22 ſtahwoht atkal iſmekleſchana. Waroht gan dohmaht, kahdas bailes uſbrukuſchas ari ziteem „dibinatajeem“, jo latres dauds maſ apſinahs buht grehzijs zilweks. Ta atkal jauna peerahdiſchana, ka launam darbam launa alga un ka katrai ſchwindeli nahl laiks, kur ta teek atklahta. Newaroht ſajihſt, ka kaut kahda politikas partija buhtu dibinataju-ſchwindeli pee gaiſmas zehluſchi, bet kreetni wiſri iſ wiſahm politikas partijahm pee tam palihdſejuſchi. Dibinataju ſchwindeli peeminejis minetais awiſchneeks runa pahſ karu jeb meeru, ſajidams, ka wiſs ſchim brihſcham Wahzija iſleekotees uſ meeru. Wahzijas keiſars eſoht Gnjä, ſreſts Biſmarks atkal Kiſingä, v. Bülowis ir Marienbadë, graſs Moltke ſawä müſchä Schleſija, kara-leetu miniſteris v. Kameke ſawä müſchä Pomerös. Kad wiſi ſchee augſtee walſſkungi, kam jo leela daliba pee ſpreeſchanas pahſ karu un meeru, — kad tee wiſi tagad meeru meuruſchi ar walſſedarbeem, tad gan buhtu jadohma,

ka nu meers netifchoht trauzehts, bet tomehr laudim naw meerigs prahts, wini arweenu dohma karu fagaidiht. Sinams schim brihscham newar nofajiht, waj schahdai baidifchanai un dohmajchanai ari faws pamats. Sawa raksta beigäs minetais awifchneeks plafchaki runa pah ultramontaneem, no kam kahdu druzzinu fche uffihmesim. Kultus ministeris Dr. Falts nesen dabujis Bruhsijas augstako gohdafihmi (pirmas fchiras farlano ehrgu-ordeni ar ohjola lapahm). Schi pagohdinafchana ir flaidra apleezinafchana, ka waldbiba neween ar Falta ifturefchanu un ar wina basnizas likumeem pilnigi ar meeru, bet ka wina pee fcheem likumeem stingri turejees. Ka ultramontaneem tas naw pa prahtam, tas nu weegli prohtams, lai gan wini neleekahs ne sinah, ka waldbiba pah wineem dabujufe wirsrohtu. Ari Franzija ultramontaneem naw ta isdeweess, ka wini to bija zerejufchi. Isgahjufcha gadä ultramontani Franzija panahja, ka wini daschas augstfoklas dabuja fawä rohtä un wianu preeks bija leels, jo nu wini gribeja dibinah augstfoklas, turahm jesuiti par preekscheeem. Schihs augstfoklas tika nofauktas par katolu-universitetehm, preeksch kuru dibinafchanas garidsneeki naudu lasija, ka to jaw ari fawä laitä firojam. Tagad leekahs, ka fchis preeks buhs wehja, jo waldbiba nofpreedufe, ka jesuitu augstfoklahm ne-attautu to teesibu, faweem mahzektu isdoht mahzibas leezibas ar universitetes un akademias teesibahm, jeb ar ziteem wahrdeem: kas jesuitu augstfoklas mahzjufchees un pee walfts augstfoklahm nebuhs ihpafchu ekfameni nolikufchi, tee fawas mahzibas deht nekahdas teesibas un eewehrofchanas waldbibas amatös ne-atradibis. Uf tahdu wihfi nu jesuiti zaur fawahm augstfoklahm maj ko panahks, jo kas tahdas foklas ees, kur nekahdas teesibas newar panahkt, un ja grib teesibas panahkt, tad ja eet ekfameni nolikt pee zitahm augstfoklahm, kam zitada mahzibas kahrtiba un tamdeht gruhtha zaurtikfchana ar ekfamenä nolikfchanu.

**No Konstantinopeles.** Pah Turzijas buhchanu tagad gruhthi kas flaidri nojakams, jo gandrihs katru deenu noteekehä notikumi, kas ko pahrgrohfa. Pafkatamees tikai kahdas nedetas atpafal un mehß redsesim, ka pahrgrohffichanahm naw gala. Ne zil fen wezais sultans tika no fawa waldbibas trohna nogahfts un nonahwehts, un jaunais sultans Murads, lai gan zitadi ka Turks lohti mahzihts un apgajmohts zilwels, fahla fawu waldbibu ar afinu isleefchanu. Leekahs, ka jauna sultana waldbiba newar bes afinu laistifchanas uf preekschu tikt. Tagad atkal atnahkufchas finas, ka Konstantinopelä diwi Turku ministeri tikufchi nonahweti. Nonahweti tikufchi kara-ministeris Gufein-Awni-Bafcha un ahriku leetu ministeris Raschid-Bafcha, turklaht stipri eewainohts juhreas leetu (marinas) ministeris. Pah fcho negaidito atgadijunu fchim brihscham wehl naw plafchakas finas, bet zil fin, tad tas bijis ta: Tai nakti no 3fcha uf 4to Juni bija pee Midata Bafcha preeksch apfpreefchanas fapulzejufchees ministeri. Te kahds no deenasta atlaisis wirsneeks, ar rewolweri rohtä, eenahl ministeru fapulzes iftabä, nofchauj kara-ministeri un ahriku leetu ministeri un stipri eewainohts marinas ministeri. Bes tam winfch ari nofchahwa leelwehtra adjutantu un Midata Bafcha julaini. Slepflawa (prohti minetais wirsneeks) tika fakerts. Gan teel firohts, ka wirsneeks fcho leelo fleplawibu isdarijis no atreefchanas, bet ka politikas wihri fpreefch, tad gan tur kahds politikas eemeßlis meßlejams.

Schi ministeru nonahwefchana ir Deefgan eewehrojama un, ka nupat minejam, fihmejahs uf politikas buhchanu. Lai buhchanu waretum jo labaki ispraf, tad apfkatijimees, pee kahdeem politikas zenteeneem jeb partijahm ministeri pafchi peeder. Ka zitur, ta ari Turzija wifu pirms ja-eewehro diwi partijas, prohti jaunu laiku peekriteji un wezu laiku aistahwetaji, jeb Jaunturki un Wezturki. Midats Bafcha ir Jaunturku peekritejs, grib pahrgrohffichanas Turzija isdaricht un bija Sostas-dumpja wadonis, zaur ko wezais sultans tika no trohna nogahfts un jaunais eezelts; turpreti Gufeins-Awni-Bafcha ir Wezturku zenteenu peekritejs un aistahwetajs un bija Midatam fihws pretineeks. Te nu teel notureta fapulze pee Midata un neween Gufeins Awni, bet ari ziti wina zenteenu pretineeki teel nonahweti. Lai nu gan firo, ka minetais wirsneeks ministerus is atreefchanas nonahwejis, tad tomehr tas neleekahs tizams, jo pee trihs ministereem winam tatschu uf reisu nebuhs bijis ja-atreejahs. Ka nu tahda buhchanä, kur pat ministeru dshiwibas naw drohphas no fleplawibas, ar pahrgrohffijumeem war weiftees, tas gan weegli prohtams.

— Isgahjufcha numurä firojam, ka sultans uf dewis leelwehtrahm fastahdiht preekschlikumu pah waldbibas darifchanahm un pahrgrohffichanahm. Midats Bafcha fcho preekschlikumu fastahdijis un tas jaw awifis ari nodrukahs. Iffumä fanemtu fcho preekschlikumu fche pafneegsim. Pehz mineta preekschlikuma Turzija buhtu nogruntejama tizibas brihwiba; katrai tizibai attauta pilniga fwabadiba pehz faweem eestahdijumeem un nolikumeem dshwoht un walda pate par fewi. Sultans paleef Turzijas walfts un tizibas galwa (wirswaldneeks). Sultans paleef patwaldneeks un nojafa par karu un meeru. Tautas weetneeßiba jeb tautas weetneeki teel wehleti is wifseem aprinkeem. Wifseem pawalftneekuum, weenalga waj Muhamedani waj zitas tizibas peekriteji, ir weenada teesiba pee tautas-weetneeku wehlefchanas. Tee ziti preekschlikuma nofajijumi fihmejahs waital uf eefschkigu fihfaku pahrwaldifchanu, tapehz to fche ne-uffihmesim.

### Par neweenadibu starp zilweekeem.

Zilweku fabeedriba finams atrohдах neweenadiba. Zil daschadigi ir zilweku meefigee fpehli apnemfchanas un isdari fchanas; zil daschadigas ir wianu garigas eefpehjas atminä eedohmas un fpreeduma fpehka, atraduma-gara un usnehmeena eefpehjä; zil fawadigi ir wianu prahti, drihs ahtri, darbigi, drihs lehni un atkaidigi, nikni waj lahgi, patihkami un laipnigi, waj naidigi un flaidigi wifadös palahpeends. Te nu redsams, ka beedriba, kura zilweku faweenojums ir, nekäs zits newar buht, ka zilweku nogihme. Bet zilwels laujahs pahwehrtitees un zilweku fabeedriba war tapehz ari tapt pahwehrtita. Zaur kreetnu audfinafchanu un isglichtofchanu war zilweku laboht, wina apfkatuf un dohmas attihfihth, wina nelahgas kahribas isnihzinaht, winam labas eerafchas peewest un uf tahdu wihfi dabigo neweenadibu pawahjinaht. Tomehr newaram zereht, neweenadibu pawifam pafaulä isnihzinaht!

Kad zilweku neweenadiba pawifam beigtohs, tad newaretu finah, ka wirssemes ifkatitohs. Jo zilweku neweenadiba ir ta, kura eefsch mums wehlefchanohs un kahrofchanohs mohdina, pehz tahdeem pafcheem labumeem dshitees, kahdus ziti jaw baudq; neweenadiba muhs atgahdina uf muhsu truhlumeem un muhs pamudina ruhpetees un puhletees. Kapehz



gan eet ar barbariſſahm ſemehm til lehni uf preekſchu? Tapeh, ka tur naw neweenam zitu augſtalee baudijumi preekſch azihm; ka tur tikai pawehligahs meeſas waijadſibas paſihjt un kad tahs ir apmeerinatas, tad duſai padohdahs. Kad neweenadibas paſaulê pawijam iſſuſtu, tad zilweki buhtu ar ſawu likteni gluſchi meerâ un nedohmatu wairs uf kahdeem pahrlabojumeem ſawâ ſadſihwê; wiſas preekſchoſchanas tad apſtahtohs — un til lihds zilweze wairs ne-eet uf preekſchu, tad ta eet atpakai.

Neweenadiba zilweku gara-dahwanâs der jo prohjam wiſpahrigai zilwezes labklahſchanai un ſtrahda labdarigi zilwezigâ ſabeedribâ. Ta par peem. turigee, mahzitee un uſnehmigee induſtrijas-landis newis tapeh, der wiſpahrigam zilwezes labumam, ka tee ir mahziti un bagati, wiſwairaf zaur winu apdohmibu, darbibu un amata praſchanu ir winu uſnehmeeni weikufchees, newis zaur winu naudu. Jo daſchi ziti bagati landis ir ſabriekus dibinajuſchi un leeliſkus darbus uſjahkuſchi, bet ir waj nu nelahga aprehkina, waj zitas kahdas neweiklibas deht tikai nelaimes un pohſtu pahr ſewi un ſaweem tuwejeem ſagahdajuſchi. Katris zilweks, kas zaur ſawu apdohmibu un darbibu wiſpahrigâ ſadſihwê tauſchu labklahſchanohs zila un padſihdina, ſewim eeguhſt nopelnu, kura augli nepaliks atpakai un kura atſiniba winu pahrdſihwohs un wehl winuſ kapa winu ſwehtihs. Katris, kas ar apdohmibu un gohdprahribu pajekahs, pahrlahpji neweenadibas rohbeſchâs. Uſ muhſu ſemes-lohdes naw neweens zilweks, neweens amats nizinajams. Wiſi, kuzi zilwezigâ ſabeedribâ par labu ſtrahda, ir wiaai derigi; tomehr araja maſtirgotaja un algadscha darboſchanahs ſtahw ſchaurakâs rohbeſchâs, kamehr fabrikants zaur ſawu praſchanu un plaſchibu dauds rohſahm darbu gohda. Un til pat ſwariga ir ari leeltirgotaja rihziba, kura muhſu iſdewumus, muhſu produktes tahlumâ iſplata un tur preti prezes un daſchadus ſaldumus iſ tahlahm ſemehm atgahda ſchurp, kâ ari adwokata nopelns, kura praſchana ſawu tuwaku gohdu un laimi ſarga. ahriſta amats, kas par til dauds zilweku weſelibu un dſihwibu ſtahw nomohdâ, — inſcheneera darboſchanahs, kas kanatus un ohſtas, eelas un zelus un dſiſſezekus pahr kalneem un leijahm buhwe, — kalnezeja puhlini, kuzi ſemes eekſcheenê bagatibas atklahj, kuras uf wiſu ſemi dſihwigi ſtrahda. Waj ſcho lauſchu darboſchanahs naw dauds ſwarigaka, nêla tabda, kura tikai meeſas-ſpehka waj gluſchi weentahrtigas ſapraſchanas pagehr?

Wehl dauds wehrtigaka ir iſwehletu garu darbiba, kam mehs par wiſahm preekſchoſchanahm ſemkohpibâ, amatneejibâ, ſinatnibâ un dailibâ pateizam. Scho retu garu darba-lauks ne-ne-iſplatahs til ween uf kahdeem zilwekeem, waj uf kahdu apgabalu, ſemi, bet pahr wiſu paſauli un wiſu zilwezi. Wiſa muhſu ſiniba ir tahdu iſwehletu zilweku ſajihnijums. Pats augſtais Kaditajs ir mums tahdus gara-zilwekus ſuhſijis, lai mehs uf preekſchoſchanas zetu tiktu waditi. Mehs dſihwojam uf ſemes, kura zaur tahdu retu zilweku apdohmibu ir apgahdata, leelu datu no muhſu dſihwes-weeglibahm ir wini mums peekſchirufchi. Un zilweku beedriba, kura no winu nopelneem iſteek, taf daudreis nêmaf wairaf ſchohs garus ne-eewehro kâ wiſus zitus darbineekus. Waj tam tâ waijadſetu buht? Zik daſchu reis teek tahdeem augſteem, ne-apnikuſchi zihnoſcheem wihreem winu dſihwes-lai kâ wiſa peenahziga atſiniba un zee-niba atrauta, — un til peh, winu nahwes tohp teem daſchu

reis peeminas-ſtabi uſjelti; turpreti tahdahm darboſchanahm, kuras ideeniſchligai dſihwei der, landis wairaf uſtiz un tahs wairaf zeena.

Zi tahdu mahzitu un iſwehletu zilweku ſinatnigahm preekſchoſchanahm nem muhſu darbiba ihſtus lihdslektus preekſch ſawahm pahrlabojanahm un ſawas weikſmes, tâ ka dauds leetas pat tam nabadſigakam tohp pee-ejamaſ, uf kuraſm tas zittahrt nebuht newareja dohmaht. Kai tikai atgahdinajamees zil dauds leetas, kuras preekſch kahdeem 20 gadeem tikai turigi landis wareja eegahdatees, tagad wiſeem atrohдахs, lai tikai atgahdinajamees ſtarp zita ari to, ka zaur garainu-ſpehka atradumu un wina iſleetaſchanu uf garainu-kugeem un dſeliſzeteem pat teem nabadſigakeem laudim zetojumi uf maſakeem un leelakeem tahlumeem ir par eephejigeem tapuſchi padariti. Wiſi leeli atradumi un atklahjumi, wiſi labumi, kuzi mums no garaineem, no gahſes, no elektrizitetes nahf, ir ſchahdu iſwehletu gara-zilweku nopelni.

Bet nu jautajim: Waj augſtas ſinataibas un augſti amati tikai augſtas kahrtas wihreem peeder? Waj gudra's un iſwehletais garâ lahpi tikai tahdus wihros, kureem naudas, mantas un augſtas kahrtas, — jeb waj winſch uſluhlo tikai zilweka ſirdi un prahtu, nêmaf uf ahriku ſpohdribu neraudſidamees? Mums tê til jaſaka, ka ar ſchahdu iſwehlibu ſtahw gluſchi ſawadi; ari wehſture tê mums dohd tō pateſigako ſklaidribu, ka dauds iſwehleti wihri zehluſchees iſ praſtas kahrtas un ir zaur ſawu iſmanibu un gudribu wiſai zilwezei par labu puhlejufchees. Kas par kalpu waj ſtrahdneeku dſimis, naw tapeh; ari noſohdihſ, par tahdu alaſch dſihwoht un mirt. Sinams tahdeem laudim ir alaſch paſaulê jabuht, uf kuru plezeem ziteem jaſtahw un jaruhpejahs tahſat; bet par tahdeem pabalſteem der til pat augſti kâ ſemi landis, beſ kahdas iſſchirſchanas; neweens praſtaks zilweks nepabalſtihs ſmalku zilweku tapeh; ween, ka winſch ſmalks, nê — winam waijag ſawus darbus un darba-augtus iſtrahdiht. Tahds ir pajaulê likums. Un Schmolleram tê taiſnibas, ka zilweku neweenadiba ir kultura's un dabas-eeſpaidu augls, kas zilwekus padſihdina uf peenemſchanohs, uf aiſweenu leelaku pilnibu.

Kad nu zilweku neweenadiba tâ war tilt pahrlahpta, kad ſemakais zilweks war par augſtu wihru kapt, kad wiſi tahdi tauſchu zihni ai lihds ſchim labi augtojuſchees, tad mums tê ari wehl ja-atgahdinajahs uf to, kas tê lihdsi ſtrahdajis un palihdſejis, prohti uf paſchu-nolehmuma, paſchu-iſwehlibas brihwibu, kura katram zilwekam atwehle ſwabadi ſtrahdaht, zenſtees un attihſitees, — kura katram atkauj, ſawu prahtu iſdariht un ſawu darbibu peh; ſawas iſmanibas, ſawa labuma un ſawas patilſchanas iſwehletees. Ta niſna ſale, kura pret ſchahdu brihwibu paſaulê aug, ir ſklaidiba, — ir tahda ſklaidiba, kura til pat pee ſemeem, kâ pee augſteem laudim peemih; bet kuzi der it ihpaſchigi tee Zahſepa wahedi: „Zuhs dohmajat manim launa dariht, bet Deews to ir par labu greſſis, kâ paſchi to ſchodeen redſat, — dauds laudim par uſturu.“

Teek ari ſtahtihſ, ka ſchahda paſchu-nolehmuma brihwiba daudſreis efoht wainiga, ka kahds zaur ſawu nelahgu amata-iſwehli nelaimê nahjis. Bet brihwibâ alaſch atrohдахs ari ta eephejiba, laba waj launa wehletees; ja mehs tikai par tauſchu prahta-appaſimibu pareiſi gahdajim, tad ari mums nebuhs wiſ par to japehdajahs, ka paſchu-nolehmuma brih-

wiba no laudim tiks nelahgi leetata, jo tad teem wairojees ta eespehhiba, tikai to labako wareht iswehletees.

Nekur zitur redsam tik flaidri, kà schè, ka taisnigai un labai leetai pee gruhateem zihnineem tomehr ja-uswar un japatur jawa wirsrohka. Desmit un wairaf gadus plohsfahs partikularisti (tà nosauzam tohs, kuri stipri us to pastahw, ka zilweku neweenadiba ir nepahrgrohsama dabas-waijadsiiba) us sohziialistka zihnina-lauka preti, leegdami brihwo konkurenzi un brihwo kontraktas-notaisu, — un tomehr ir pa scho laiku it kà par spihiti isnikluschi wisi kawekli pee dsihwes-kahrtas iswehles, daudi semès tagad pastahw pilniga amatneezibas-brihwiba. Uri lauschu schkiru daschadiba ir muhsu sabeedriba jaw beigusehs.

(Turpmal beigums.)

### \* Raksts is Jaunpils\*).

Zeen. —sch. l. Zuhju pretraktstu lasijuscham man deefgan bija ko brihnitees, kur Zuhš tahdu gudribu efeit smehluschi, ko jawà rakstà lasitajeem preekščà zelat. Zuhš, zeen. kungs, man pahmetat, ka es par Jaunpils skohlas weetu tihri nepateefas sinas efoht rakstijis. Lai tad nu ari Zuhju rakstu klastaki apluhkojam, warbuht tad warefim nojehgt, kusch to wairaf darijis, es jeb Zuhš.

Zuhš fakat, ka pahrspreedumam waijagoht taijnam buht un newaijagoht neweenu wairaf mihleht jeb eenihdeht. Zeen. —sch. l., kurà weeta to esmu darijis? Bet ko gan dareet Zuhš pašchi? Katris, kas ar apdohmu Zuhju rakstu zauri lasihs, ari šapratihs zil lohti Zuhš weenu pulku mihlejat un ohtru eenihstat. Kuri tad ir tee, kas par Jaunpils skohlu tik daudi ruhpejuschees? Waj ari tee, kas to grunti, ko Jaunpileescheem preekšč skohlas, nel. dakter leelkungs v. Stein preekšč kahdeem gadeem schkinloja, neweenehma? Waj tee, kam ar strahpes peedraudeschanu tika no skohlas waldibas sinams darihts, ka waijaga skohlu buhweht? Waj tee, kas leel afmenus wifam pagostam par gruhumu, no weenas weetas us ohtru wesi? Jeb ari tee, kas wifu pagastu sino pehz kalkeem braukt us tureeni, kur tee tani laika nemas naw dabujami? Tahlak Zuhš prafeet, ari tee labaki daroht, kas skohlu griboht purwamala buhweht? Laikam to efeit tik talabad rakstijusch, lai Zuhju raksts swarigaks isliktohs? Jeb ari Zuhš nemas ne-efat Jaunpileetis, jo kad Zuhš tas buhtu, tad ari sinatu, ka ta weeta, kur tagad skohlu buhwehs, ir smuks ohlu kalnisch un lohti laba skohlas weeta, bet newis purwamala. Pateesi Zuhš efat sweschineeks, ka Jaunpils tà nosaukto Zohkaskalnu par wurwi turat. Tad Zuhš fakat ka skohla peemineta weeta tik tadehl tikschoht buhweta, lai waretu fajiht: „Redsat, ko mehs spehjam!“ Zuhš man pahmetat, ka es to weetu nesinoht kur Jaunpileeschi skohlu gribeja buhweht. Ja, ja, jafaka gan, ka Zuhš to nesinat, jo zitadi nebuhtu no Kasu kalna Jaunpils kapehtai, jeb tam tà nosauktam Ahshukalnam wirsu klupusch. —sch. l., waj tad pateesi nesinaht, ka Jaunpils tuwumà diwi kalni atroh-dahs, prohti: Ahschu kalns un Kasu kalns? Ja to wehl nesinaht, tad klausatees, ko Zums stahstijchu. Tas kalns, kuru Zuhš apraksteet un par Kasu kalnu nosauzeet, to Jaunpileeschi jauz par Ahshukalnu un to, kur skohlu gribeja buhweht, to jauz par Kasu kalnu. Zuhš zeen. —sch. l. to

wareet nosaukt kà Zums patihk, jo kà noprohtams Zuhš neweenu ne ohtru no scheem kalneem nesinat, zitadi nebuhtu rakstijusch, ka Ahshukalns diwi werstes no Jaunpils, kur tak nebuht tahlaki naw kà pusohtras werstes. Brihnums gan kur Zums Ahschu kalns jeb Jaunpils kapehtas kalns tik augstis isleekahs, kusch tomehr leelu datu semaks par Kasu kalnu ir un isskatahs.

Ko Zuhš zeen. —sch. l. no Jaunpils kapehtas, no afmineem, sahrkeem, muzahm un Brentscha stahstat, us to Zums atbildeht neturu par waijadsiigu.

Zuhš fakat, ka us Kasu kalna skohlu buhweht nemas ne-efoht Jaunpileescheem waijadsiigs. Zums taisniba! Wini ari to nedarihs, jo to leetu ir labaki pahrdohmajusch un tadeht skohlu buhwehs us Zohkas kalna, kusch masu gabalinu no Kasu kalna atroh-dahs un ari ir tahs eepirkas mahjas rohbeschàs tapat kà Kasu kalns. Ja Zums zeen. —sch. l. watas un luste, no-eijat un apluhkojat Zohkaskalnu; waru leezinaht ka labaku un derigaku skohlas weetu ne-atradiseet kà scho. Par labaku zela atrašchanu Zums kaut ko pateischi. Jaunpils trohgu tatschu sinah. Tur nonahkluschi, greefeet azis us seemeta pusi, tad eeraudiseet leelu pulku afminu, baltu un dehtu us kahda masaka kalna blakus Kasu kalnam. Redseet, zeen. —sch. l., ta ir ta weeta kur tagad Jaunpileeschi skohlu buhwehs. No-eitat tur; waru drohschi fajiht, ka ta weeta Zums patiks un ja Zuhš ari buhtu skohlotajs.

Tahlak jawà rakstà Zuhš fakat, ka Kasu-kalnam ne-efoht tahdas ihpachibas, kà es efoht gribejis peerahdiht. Zeen. —sch. l., ko esmu gribejis, to esmu ari panahjis! Zuhš fakteet, ka tur uhdens ne-efoht tahlu jamelle. Ja, ja, tik gudris ari es esmu. Uhdeni war gandrihs katrà weeta atrast, bet kà un zil dsili, ta ir zita leeta un zita jautaschana. Un waj tad Zuhš dohmajat taisnibu runajusch, ko par to kalnu un keegelu zepli tahlaki stahsteet? Negribu tahlak runahk, bet to Zums flaidri jaku bei kahdeem likumeem, ka efat luhkojusch baltu par melnu pahrgreest. Keegelu zeplis ir kalnam weenà pufe paleija un kalns neteef wis seemà ledus laika apstrahdahs.

Weidschoht manim pahmetat, ka mans raksts kà pa gaisu lidinajotees un winam ne-efoht nekahdas gruntes. Pateizohs par to gohdu! R. Matšernerneeks.

### Beena nedeta leižas Kursemè.

Birmdeen tai 31. Mai sch. g. no mahjahm isbrauzoht un pee Kohkneses dselsszela wagonà eesehdees wispirms nobrauzu us Rihgu, kur kahdas stundas uskawejees, to pašchu deenu ar damskugi jaw pulksten 6 pehz pusdeenas biju Slohka nobrauzis, kur pee dr. skohlotaja Feldman kunga kahdas stundas uskawejees, par nakti pahrguleju Bawafaras skohla pee weza drauga Bohm kunga. Rihkà tai 1mà Juni no Slohkas isbrauzoht gaxam Zukum pilshehtat reisojoht, to pašchu wakaru jaw aissneedsu Zmlawas seminarijas skohlu, kur 2. Juni deenu lihds pat wakaram pawadiju. 3schà Juni deenà zeemojohs Dschuhkstes walstis-skohla pee Weinberg kunga, kas man lihds ar jawu gaspašchu it mihligi usachma un 4tā Juni deenà wehl Rihwes walstis-skohlotaju Pehterjohn kungu apmeklejis zaur Zelgawu sawās mahjās pee faweseem pah-nahju. Bet kapehz tad par jawu reisojochanu lai stahstu? Nu, to daru tapehz, ka ari ir us schà zela manas azis dabuja ko jaum redseht un par jaukas wafaras dabas jauku-

\*) Schis raksts jaw labu laiku preefuhstis, bet nebija eespehjamis ahtrali leetahk.



meem papreegatees. It ihpaſchi liku wehã to dſels-zeta buhwefchanu, kas tagad no Rihgas zaur Dubulteem, garam Kemereem us Zukuma pilſefhtu teel taiſihts un pee ka jaw ſipri ween ſtrahda; kã ari leiãas Kurſemes ſkohlã-buſſchanu, kur ar behrnu mahjĩſchanu beſ apniſſchauas us preeſſchu eet. Pee mums, augſch-Kurſeme, wezakeem naw laika un walaſ ſawus behrnus wafaras-ſkohlã ſuhtih wiſwairaf tadehl, ka efoht gandõ ja-eet un mahjã darbi jaſtrahda, turpreti leiãas Kurſemneekem ir tapat lohpi kã ari mahjã darbi un tomehr wineem ir gan us to laika deefgan ſawus behrnus ſkohlã laift un par ſawu behrnu apgajſmoſchanu gahdaht. Paſkatees ween Srmlawas ſeminariã un zitãſ ſkohlã, jil tur naw maſo lohpu ganu, kas beſ apniſſchanas ſawus prahtus ir wafaras-laikã labaf peeſpeefch pee ſkohlã mahjibahn nefa pee laiſkofchanas mahjãſ. Lai nu gan par ſeemas ſejjumu daſchãſ puſeſ ir behdigõ iſſkãtõ, tad tomehr taſ weetãſ, kur es tikũ bijs, rudſi kã ari ſeemas kweeſchi zaur zaurim nemoht ſtahw gluſchi labi, kã kã leiãas Kurſemneeki gan us preezigu pſahwumu warehõ gaidiht. Jaw pate ta ſeme tur tai puſe rahdahõ augliga buht, kas no dabas jaukumeem ari naw wiſ tuſſcha un pehz ſawas buſſchanas nelahda wiſe naw pee-rehſinajama augſch-Kurſemei kã ari Wiſſemei. Atã Juni ap Selgawu jaw ſaimneeki daſchãſ weetãſ pirnu reiſi ſeenu pſahwa, kur pee mums, us to tagad ir ne dohmaht newar. Tahdas ir taſ ſiuas, ko ſchoreiſ no leiãas Kurſemes waru ſaweem tauteeſcheem paſinoht. Sbrg.

**Rakſts iſ jaunahõ Maleenas.**

Rahdã Maleenas walſti atgadijeeſ ſchahdõ notikumõ: Weenam gruntineekam nebija til daudõ taſ naudas, jil waijadſeja noliktã laikã jeb terminã par mahjãſ parahda maſinaſchanu dſimtkungam iſmaſfaht. To labi ſinadams w.-wezakajõ aiſgahjõ ar ſawu brahli pee mineta ſaimneeka un luhtojuſchi to peerunaht, lai pahdohdoht wineem ſawu mahju. Mahjãſ gruntineekõ, ahtrumã us tahdahm dohmahm paweſtõ, atbildejõ, ka winſch to lectu buſſchoht papreeſſchu pahrdohmaht un tad wehl ar ſaweem radeem aprunatees. Bet minetee diwi wiſri, ſawa tumala namu eelahrodami, peerunajuſchi ſaimneeku, kas ari ſinatnigi newiſai apkehrigõ zilwekõ, ka waijagohht to apdohmaſchanas laiku norakſiht us diwi nedetãhm.

Zitu pawihru truhlumã tee panehmufchi no weena taſ mahjãſ peedſihwotaja, kas ari walſis-wezaka radineekõ, rekrufſcha iſpirſſchanas biletĩ un norakſtijuſchi ar ſihmiki (bleiſederi) uſ tihraku puſi, ka mahjãſ ihpaſchneekõ wineem pahrdohdoht ſawu mahju par tahdu un tahdu zenu un ſanemoht ſimtu rubtu rohlaſ-naudu. Tad ſaukuſchi mahjãſ ſaimneeku kãht, lai pawelkoht kruſtus un ſanemoht rohlaſ-naudu, teikdami, ka kã pee apdohmaſchanas laika norakſtiſchanas waijagohht dariht. Saimneekõ redſedams, ka kã drihſ ſliktaſ Kildofchanas war iſzeltees, ſteidſees pa durwim ahã; bet walſis wezaka brahliõ to pee ſwahrtu apkaſleſ noferdams apdraudejõ ja nebuſſchoht kruſtus pawillt un rohlaſ-naudu ſanemt, tad dabuſchoht ar „ſtipku“ pa muguru. Beidſohht ſaimneekam taſ laimejeeſ iſmukt. Walſis wezakais ar ſawu brahli nepaliſuſchi wiſ wehl ar meeru, wini peeſpeeduſchi ſaimneezi, lai ta ſanemoht rohlaſ-naudu, bet kad ta ari leeguſehõ to dariht, tad minetee diwi wiſri darijuſchi tapat ar rohlaſ-naudu, ka daſchi linuſ-kuptſchi, no zeta wiſreem linuſ pirkdami to dara, nandaſ gabalu aiſ wiſredrehehm aiſbahſdami; bet tikai ar to ſtarpibu, ka weenõ ſaturejõſ ſaimneezi rohlaſ, kamehr ohtrõ eebahſõ naudaſ gabalu aſotõ un tad abi lai-duſchees ar ſaka paſtalahm prohjam. Saimneeze, no nelaimõ baididamahõ, nedrihſſtejuſe naudaſ gabalu pee ſewisatureht, tapehz dſinuſehõ teem pakal brehſdama: „ſchẽ juſhu nauda, ſchẽ juſhu nauda!“ Bet kad tee ne-efohht naudu ſanehmufchi, tad wina laiduſe naudaſ gabalu teem wehã pakal, teikdama: „luht, kur juſhu nauda aiſſkreen!“ Kahdas deenas wehlaſi weenõ puſiõ to ſimtu rubtu leelu wehrtõpapihri atradiõ, labu gabalu no mahjãſ eelſch ſehtãſ eeprauduſchohõ. Pa to ſtarpu mahjãſ pirjezi aprunajuſchees par ſawu andeli ar walſis teeſneſcheem. Un teeſcham tad ari kã par brichnumu teeſãſ deenã, kamehr treſchais teeſãſ wiſreõ aiſgahjõ us lehki puſdeenas tureht — laikam taſdai andelei pretojeeſ — titam tee diwi teeſneefchi noſpreeduſchi, ka ta mahjãſ pirkſchana paleekoht pilnã ſpehlã un ka ta drihſumã pirjejam efoht atdohdama. Tagad ta leeta nodohhta augſtakãhm teeſcham deht iſmekleſchanas.

Libõ 10. Juni pee Rihgas atnahluſchi 1048 fugi un aiſgahjuſchi 929 fugi.

Atbildebams redaktehõ Ernst Blate.

**S l u d i n a ſ c h a n a s.**

Mahjitas zinduſchuwẽjas atrohõ pret labu lohni laika paſtahwigu darbu  
**N. Schleichera zinduſchufabriki,**

Altona-eelã N 7.  
Turpat ir ari zinduſchujamas maſchineõ pahrdohdamas.

No Zerkull walſis waldischanas, Rihgas kreife un Krimuldas draudõ, teel wiſãſ zeenijamas polizejãſ pehz apatſchmineteehm ſchahõ walſis lohjekleem, kuri tagad beſ paſchm un nodohſchanas parahdã ir, melleht un ſchã waldischanai peeſteleht:

1. Gotthard Indulehn, dſihwojohht netahl no Rihgrahwa, waj ſemeſ jeb pilſſehtaſ aprinkĩ;
2. Jahn Indulehn, neſinamõ;
3. Simon Peterſohn, Rihgã dſihwojohht;
4. Mikel Müller, neſinamõ;
5. Jahn Bezwanagõ, Pahrdaugawã;
6. Martin Ahboſing, Rihgã;
7. Martin Zihru, Rihgã, Maſt. Ah-Rihgã;
8. Mikel Strading, Rihgã;
9. Ernst Million, Rihgã.

Zerkull walſis waldischanã, 22. Mai 1876.  
Pagãſta wezakais: M. Neefõ, 2

**Selgawas Latw. kurlmechmu ſkohlã**

attalidõſ ſkohlãſ behrnus us wafaras walaſ nedekãhm ſeidoen, tai 19. Juni. Skohlã attal jaſanaht ſwehtdeem, tai 1. Auguſt. Tee kurlmechmee behrni, kas no jauna ſiſõ uſkremti, ari 1. Auguſt jaſameb.

Selgawã, 5. Juni 1876.  
Kurlmechmu ſkohlãſ direkziã.

**Pagãſta-ſkohlõtajs**

ar labãhm leezibãhm, kas ari Wahju un Kreemu walobãſ mahjibu proht paſneegt, teel preeſſch Burtneeku pilsmuſſchãſ pagãſta mehlehtõ. Beeteiſſchãnaſ un notaiſſchãnaſ tai 25. Juſi ſã. g. pee Burtneeku pilsmuſſchãſ pagãſta-walbibãſ.

Burtneeku pilsm. pag.-namã, tai 30. April 1876.  
1. Pagãſta-wezakais: P. Stalle.

Mahjekliõ no ſemehm (Wiſſemneekõ), ar waijadſigãhm ſkohlãſ-ſinãſchãnahm, war tuhlt weetu dabuht paſ-lambari un pchruw-hohõdõ pee

**C. Windmann,**  
Ah-Rihgã, Raſku-eelã N 18.

No  
**Kalnmuſſchãſ pag. = waldischanas**

(Ballãſ kreife Muſſneõ draudõ)

teel wiſãſ pilſefhtu- un ſemju-polizejãſ zaur ſãõ laipni luhtõſ, pehz ta ſchahõ walſis lohjekla **Johann Ohſolſaln** aliaſ Eichenberg — kurſch kã wãnkliõ beſ paſeſ apſahri blandãhõ un ſawas trohna- un pagãſta-nodohſchanas parahdã ir, klaufſchinãht un to paſchu kur taſ atrãſiohõ areſtanta labãã ſchã pagãſta-waldischanai peeſuhtih gribeht.

Johann Eichenberg paſiſſchãna: wejums 43 gabi, 2 arſch. 7 1/2 weſſch. garſch, azis pelehõſ, gihmiſ glubõ, ar retu uſſu un reteem ſohbeem.  
Kalnmuſſchãſ walſis-walbibã, tai 10. April 1876.

Tee, kas wehletohõ Rihgas trohna ugnõſ-dſchſeju komandã ar lohni deeneſtu pekenem un war peerahdiſchanãſ par labu uſweſchãnohõ uſrahbliht, lohpu uſãizinati laura deenã no pilſi. 10 pr. puſõ. libõſ pilſi. 3 p. puſõ, Rihgas polizejãſ waldischanãſ peeteſtrees, kur ſchãſtaſ ſinaſ dabuõ. 2

Rihgã, tai 3. Juni 1876.  
Rihgas wezakais polizeimeſtereſ, paſkawneekõ:  
u. Reichardt.

# Par sīnu.

- 1) Uzņemšanas eksāmeni draudzes skolmeistaru seminārā pēc Baltas 18. un 19. Jūni un Baltas pagasta skolmeistaru seminārā 18. Jūni sēd. g.
- 2) Draudzes skolmeistaru eksāmeni no 11. līdz 16. Jūni sēd. g. draudzes skolmeistaru seminārā pēc Baltas.
- 3) Pagasta skolmeistaru eksāmeni Baltas pagasta skolmeistaru seminārā no 14. līdz 18. Jūni sēd. g.
- 4) Konferenci preekšā viņiem Vidzemes skolmeistaru 30. Jūni sēd. g. Valstā noturēš. Klastālas sīnas par uzņemšanu seminārās latīs var dabūt pēc sava mācītāja.

Rīgā, tai 17. Mai 1876.

**H. Gulecke,**  
Vidzemes skolmeistaru.

## Studijaschana.

Mihli lūdzju fawus tauteschus mani apmeklēt. Es pirmās no Latweschēem, kas tabdu darbu izmācīšes fawu

## pehrweschanas fabriki

atwehriš. Wišadas brehbes es pehrweju, druktaju un delateereju un skuntes masgafschana ari pee man atrohnāš par wislehtato zenu.

**Otto Jakobsohn,**

Maštawas Ahr-Rihgā Kaleju-eelā Nr. 123. 2

## Naudas-papihrus.

Udewu biletes no pirmas un ohtras isleeneschanas, Widzemes un Kurzemes atfalamas un ne-atfalamas kīhlu-grahmatas, bankbiletes, instrīpiones, Selsch-Rihgas un Ahr-Rihgas 5 1/2% kīhlu-grahmatas, wišadas dīelsu-zeku atzijas un obligāziones un t. pr. pehēt un pahrdohš pehž katra laika wehrtības

**C. S. Salzmann,**

antoris Rihgā, Raku-eelā, „Stadt Londones“ trahteri, apatschējā tahschā.

## Weherts-papihru

pirschana un pahrdohšchana

pee

**Daul. Minus,**

Wehweru-eelā, pašcha namā pee linu-swareem.

## Ihsti fousus

ehwoletus un spundetus

**grihdu = dehus,**  
fason-kohkus,

lā: schahlungas, dehus, burtoju- un lohgu-kleidungas, grihdu-līhtes, sīmses u. t. pr., ohscha, ohsola, alkščanu, egu un preešču planlas un dehus, tura pilnigu krahjumu un peedahwa lehti

**Georg Thalheim**

dams-kohku-istrahdaschanas fabrikis, preti strehneku dabrijam. 2

Kreewu, Pohlū un

**ahrjemes medu,**

tigras spehzigas sortes, masās un leelās stiprās mūžās pahrdohš par wehrenahm zenahm

**J. S. Wialoschew,**  
Kungu-eelā.

No zensures atwehlēhts. Rihgā, 11. Jūni 1876.

Drīkēhts un dabujams pee bīšču- un grahmatu-drīkēhtaja Ernst Blases, Rihgā, pee Pēhtera basnijas.

## Kommissioners

preekšā Smokenskas  
semlohpju-beedribas



sem Sawas Keisarištas Augstības Keelstīra Nikolaja Nikolajewiščha ta Wezafa aistahweščanas.

## Arflus

Sweedru, Angleešču un Wahju ween- un diwjuhgu no tohta jeb dīelses taisttus.

Gzeschas, lahpsu-arkli (Exstirpatore), ahdolīna- un labības sehjamāš maschīnes.

## Kulamas-maschīnes

ar rohlahm, sīrgu-spehlu, uhdenti un damši dšenamas. Tīhrijamāš-maschīnes, elfeku-maschīnes.

## Superfosfatus

sem- un augstgrābdigus, pehž Baltijas politechnituma analīses; peedahwa par wislehtatāhm zenahm

**J. W. Grahmann — Rihgā.**

Wišpahrīgs agents preekšā semlohpības-maschīnehm un ašameem rīkštem, Nikolaj-eelā blafus strehneeku dabrijam, ceprīm gahjas fabrikam.

Aiļ Altonas uš Rīnderrūhes grūnti, ir mahja ar zītahm ehfahm un sem pahrdohdama. Luwatas sīnas turpat pee **Frommhold.**

Deberbek-muiščā teel fahdas 25 pūhraweetas leeknu plawas preekšā schagada uš renti idohstas.

## Mahja

ar ehrebeji, dahrsu un grūntgabalū ir par 5500 rbl. pahrdohdama uš ohtra kārīhīnas dambja Nr. 7. Zapeprafa Westschlin t. bohde.

**Mahja** ar 400 kwadrat-afu leelu grūnti ir pahrdohdama Smīšču-lānās Wagonu-eelā Nr. 9.

## Diwtahschiga

**jauna mahja** ir sem labeem nolīhgumeem pahrdohdama Rīteru-eelā Nr. 92. Luwatas sīnas turpat pee faimneeka.

## Grūnts-gabals,

9 1/2 pūhra-weetas leels, 1 1/2 wersti no Walmeeras pīlšēhtas, ir pahrdohdams. Luwatas sīnas pee Walmeeras brugu leellunga. 1

**Zehru- un kaslenu-ahdas**

teel latrā laikā pret labu mājū pīrtas tai zīmbu-fabrikā Altonas-eelā Nr. 7, Rihgā. Turpat teel ari laba wīlwa lehti pahrdohta. 2

## Tihrus kaulu-miltus

pahrdohš atkal wairumā līdz 500 bīrlaweem, 12 rubl. par bīrlawu, netahlu no Smīltenes, Bruttul dšīrnawās, **W. Danze.** 1

## C. Kauping jauneerīkteta bohde

## Limbaščee m.

Zaur šoh daru fawem zēnījameem andeles-drangem sīnamu, tā es no 1. Jūni fawu andeles buhščanu Wittkowski mahja esmu atstahjis un tagad dīhwoju pats sawa jaun-usbuhwetā mahjā, tur latrā laikā wišadas preekšā faimneezības wajādīgās leetas uš to lehtato tīks pahrdohtas. No sawa leela rudsu-krahjuma, kas it lohti fous un labi, peedahwaju preekšā sehllas un bruhles, un ari superfosfatu un kaulu-miltus war dabuht. Par gohdoju un schīglu īpīdīščanu latrā pīrēja wehlēščanu esmu gabdajis. Paleetu

ar zēnīščanu

**C. Kauping.**

## Wišadas armonikas

teel labi stīmmetas un fatāstītas Jelgawas Ahr-Rihgā Grahwu-eelā, pretim Nr. 12, pee **K. Buschmann.**

## Augstu sorti

**superfosfatu,**

ar faturu no 18 līdz 20 procenti fosfora-šlahbes, pehž Baltijas politechnituma analīses, tā ari

## kaulu-miltus

no R. Thomsona fabrikas pahrdohš **Sander Martinsohna**

dīelsu-bohdē,  
Ahr-Rihgās Raku-eelā Nr. 16.

## Ušajinaschana

uš Rihgās juhrmalas biteneeku-beedribas sapulsi pīrmdēen 28. Jūni sēd. g. pehž pūf. plst. 1 Zar-nikawas flohlā.

Deenas kahrība: 1) Sīnas par beedribu un gada-naudas samalschānu. 2) Kura buhju wisderīgata wīhe speetūs (behrnūs) fānem? 3) Kā war tranus īnīhīnāht? 4) Atbīlde uš jautaju-meem. 5) Pee laba laika strahdaschana bīšču-dahrjā.

Preekšāneezības wahrdā: **W. Perlbachs,**  
rakstu-wedejs.

## Zonātana beedreem

## par sīnu,

lā wīši tee, kas fawas nama-lahrīs fārehmūschī, teel ušlūhgti swehtēen tai 20. Jūni pūlst. 4 pehž pūf. pee beedribas nama eswehtīschanas sapulsetēes, un tīl pret nama lahrīs ušrahdīschanu tīks eelščā laistī. Wet tee, kas fawas lahrīs wehl naw nehmušchī, teel atgahdinati tabs beidšamo nedelu no preekšāneeka īfūem, jo tai swehtēenā lahrīs wairš netīks dalītas, tāpat swehči tīl zaur beedreem war dalību nemt un kahrīs preekšā laita īnemamas. **Preekšāneezība.**

## Smehde ar dīhwojamu īstabu,

pee Deberbek-muiščas Greise krohga, 7 werstes no Rihgās, Kalna-zeema leelzela malā ir tuhlit īstīhrejama. Klābrīkas sīnas turpat Deberbek-muiščā.

Pehdejā wafaras-swehttu deenā ir no Widzemes Behrsu-muiščas ī aplohša īstīhrejūschī

## Diwi melni kumeli

(kehwes) — weens no teem diwi gadi wejs, bej netahdahm fawadahm sīmechm un ohtīs weenu gadu wejs un tīl tuwumā preekšā ajim par tumščī sīrmu eewehrojams. Kas par fāhem īstīhrejūschēem lumeleem waretu flābrū sīnu doht, tur wīni fāferti, jeb ari wīnus atpafal atwehju, dabuhs peenahzīgu atlīhīnāschānu no tureenes. 2

## 2 rub. pateizības = algu

dabuhs tas, turšč ir atrādīs to 9. Jūni, pūfdeenā, pee Pēhtera basnijas pafndūschu felta ohrīnu un to nodohd Ernst Plates t. dīlu namā.

No zensures atwehlēhts. Rihgā, 11. Jūni 1876.

No polizejas atwehlēhts.



## Man's draugs Garibaldeetis.

(Statees № 22. Beigums.)

„Iš sčihš listes tapa nu wehl ari Johannas tehwa wahrds peerakstihš. Kad mana peespeesta parakstičhana stahweja ta launa-papihra apalschā, tad apleezinaja mani mohzitaji, es efoht fawus lihdsuainigohs isfazijis un maneem nelaimes beedreem, kas nu ari weens palak ohtram tapa westi preefchā, rahdija manu wahrdu un teem fazija, teem nefe nederoht fawu leezibu atraut, bet tee gan waretu glahbtees, kad tee fawus wahrduš tapat apalschā parakstītu, kaut gan stipri ween pee tahs listes tureschotees, weenalga waj tee parakstītohs waj nē.

„Diwi no zeetumneefem bija tuwu pee nahwes un parakstījahs. Ohtrā deenā tee nomira. Wiši us listes usihmetee zilweki tapa fanemti zeeti un us daschadahm sohdbahm, daschi us zeetumu un daschi pat us nahwi noteefati. Scho beidsamo starpā bija ari Johannas tehwa. Iš katram tapa pee wina sohda-spreeduma pasludinaschanas isfazita ta pateefiba, ka tas tai kautinā pee wina islahpšanas us semi zeeti fanemtais Schulio Jani to efoht teem usdewis. Ko wareju preefch fawas aistahweschanas isfaziht? Tee, kas mani pahrspreeda jo tauwigati, wareja mani tahs wahjibas deht, kahdu es, ka tee dohmaja, parahdijis, til ween noscheloht. Manas apleezinaschanas, ka es pateefi neparakstītees, man nefe nepalihdseja, jo tapa peerahdihš, ka Johannas tehwa tā břihsprahdigais it wiseem politikas spijoneem Neapelē pawifam nebija pasihstams. Neeweens nebija wina politigas dohmas warejis sinahst ka es un es biju to peesauzis.

„Walodai naw wahrdu to isrunahst, ko es zeetu. Til ta zeriba mani ustureja pee dšihwibas, ka nahfšchoht deena, kur es par to leetu, ko es, ka tapa apleezinahts, isplahpajis, warefchu mirt. 1860tā gadā eestahjohs lihdsā tai kuhstiofchu wihru pulkā, kas gahja us Marsalu. Garibaldiš bija manu notikumumu dširdejis. Winam ir fapratigati peedšihwojumi jeb plahchoža firds, nefa teem wairakeem. Winšch manim tizeja. Gahju lihdsā kaušchanā, tapu eewainohšs, paliku tā nomiris gūtoht us kaušchanahs-lauka, tapu atkal atweselohšs un eestahjohs atkal karotaju rindās. Bet jo es trakaki nahwi melleju jo zeefchaki ta no manis behdša. Tad peenahza Neapeles uswarefchana un wehlatu tapam mehš Garibaldeefchi atlaisti. Es nu melleju raudsiht darbu, bet weli. Drihs atduhrahš pee tahs leetas, ka es nesis farlano krellu, bet pa leelakai dalai pee tam, ka es „runajis,” ka tas tapa nosaukts. Schi greifa dohma man stahjabs it wisur naidigi zelā. Wehlatu nahza Aspromentes deena. Atkal es par wisu raudsiju, panahst nahwi, bet atkal pasaudeju un nu tapu ohtrteel wajjahšs.

„No schi laika es esmu fawu mitekli trihs waj tšhetras reišas mainijis, jo wisur, kur eimu, dsenahš man wini breefmigee meli palak. Neprohtu ko man dariht, kad nesinatu, ka Wenedigas un Rohmas preefchā ari wehl afinis ir ja-isseij, un preefch tam es ustaupohs. Sawu pahrtiku nopelnohs tagad truhkumigi ar to, ka es tā nohšču-rakstītajs strahdaju preefch teatera, bet mana lablahšanas ir ta, ka es pamasehm badā nomiršču. Ko lai eefahku?”

Nelaimigais zeeta klusu. Beesi fweedri tam stahweja us peeres, kaut gan tas tā aif aukstuma ar wiseem lohzeekem

drebeja. Es tam speedu rohku, bet tapat zeetu klusu. Kahdu apmeerinaschanu es tam wareju dahwahst?

„No wijahm mohlahm tahs leelakahs,” tas atkal eefahka, „ir tahs, ka es pa břihscheem dohmaju, ka es pateefi tahds wiltneeks efoht un fawus draugus isfazijis.”

„Nē,” es atbildeju; „tas newar buht; to juhs ne-efat darijušchi.”

„Sinu to it labi,” tas teiza tahtaku, „un ari raugu sčihš dohmas dšihst prohjam; bet slimigohs azu-mirkohs tahs tomehr atkal eerohdahs. Debesis sin, kahdas mohkas jaw man no tam jazeefch, sinadamam, ka bes manis tee ne sinahst nebuhtu sinajušchi it ne pawifam nefa no Johannas tehwa.”

„Un kas palika ar Johannu?” es waizaju.

„Wina man bija peedewusi, tapa man fazihšs, man pehz winas aplausfotees, bet redseht wina mani wairs negribeja. Wina tapat ir mirusi. Es winu esmu saudejis, ka es wisu zitu esmu pasaudejis. No fawa pascha partijas greifi usluhkohts, no ohtrahs wajjahšs, bes draugeem un radeem, ar fatrijinatu weselibu un nabags ka ubags es te stahwu un juhs waizaju: Waj juhs wareet wairak noschelojamu likteni eedohmahst, kas buhtu juhraks par manu?”

Nesinaju, ko man bij atbildeht, bet winšch faprata manu dalibu pee fawas nelaimes, bes ka man plahchakas isstaidroschanas par to buhtu bijis jadohd.

Zeeti apnehmohs, to patureht pee fewis un kaut gan tas negribeja, tad pahrwahreju es winu tomehr beidsiht ar fawu usbahšanasohs un ar fawu plautščinu tihri meefigu pahrakumu, tā ka tas pehdigi apnehmahš pee manis palikt.

Kā es ari buhtu warejis to dšihwibu, ko es glahbis, dšihwai nahwei plikā nabadšigā dšihwofli ar sawahm mohku pilnahm launa un apsmeekla amminahm atpaka doht?

Kad tas pee manis palika, tad es wareju deenifchigas dšihwes weenmehrigā mainā tohs atweseloschanašs-lihdsektus, kahdu tam til gaušchi bija wajjadšigs, ahtri un sinamās laiku-starpās pasneegt. Buhtum mehš til pa břihscheem, par preefch-sihmi pee manahm mahjibahm, kohpā fanahkušchi, tad buhtu man masal isdewigs břihdīs tapis dahwinahšs, tam parahditees derigs. Bet tā tas sinajahs kahda zilweka tuwumā, kas to atšina, kas pee ta firšnigu dalibu nehma; tas kahdiski atradahs pawifam zitadā moraliskā gaismā un dwehščoja dšihdru spehzinadamaku gaisu.

Pehz kahdeem mehnescheem tas bija pawifam zits zilweks. Nopetnis un noskumis tas wehl weenmehr bija, jo zitads tas nekad atkal newareja buht, bet tas bija pee tam rahms un padeweēs. Mehš nepeederejahm abi pee ta flaitla, kas katru fawu juhtu flani isfaka, bet waru gan ar taišnibu leezinaht, ka muhju labprahtiba weenam us ohtru bija firšnigaka, ne tā to pat braktu-starpā mehšs atrahst. Ta bija wehl pahrafa par seewišchka-mihlestibu.

No faweem semes-laudihm winšch arweenu wehl tapat behga, ka tas preefch tam bija darijis, bet kad mehš tagad fawus wafarus, ne wis nu wairs weefnizā, bet abi kohpā mahjās pawadijam, tad tas til daudš nebija manams.

Bet tomehr man nahktohs grehti aprakstihst, ka es wehlejohs, lai ziti tilpat manu draugu ka es zeenitu, un ka tas wisu azis tapat taišnohšs stahwetu, ka manās azis, kad es biju weens Forestiere, tas ir ahfsemneeks, tad tapa dohmahšs,

es ar fawa jauna drauga pagahtri ne-efoht pasihstams un kaut gan mahzijojs latrâ deenâ, tad tomehr eefsch fawas italiskas walodas wehl neganti kliboju, ka es buhtu warejis randiht doht isskaidroschanas, kurahm ihpafchi trubka wifa fpehla un logitas, kad wahrdu gali kreetni kohpâ nesadereja un kad mana nepilniga konjugazijas sinaschana to, ko faziht gribeju, breesmigi fareschginaja.

Bet deewi ir weenmehr us to pusi, kas gaida. Skahdâ deenâ, manam draugam pee brohlasta lasoht „Nazioni,“ es redseju wiau peepefchi mainam krahfu un usschaujotees augfchâ, ta ka muhsu klibodamais masais galds ar wifahm wirjû stahwedamahm kannahm, tafehm un fchlihwjeem apgahsahs. Schulio Fani gabja ka fapnotajs, un eeslehdshahs tai lambari, ko es it ihpafchi winam biju atdewis.

Awischu-lapu es nu panehmu rohkâ, bet newareju useet, kas wina prahtu ta bija aisgrahbis. Ta eewehrojamafa sina, kas tai lapâ stahweja, bija ta, ka bija fakerti daschi laupitaji un tad plaschati apraksti par wiau noteefaschanu. Diwi no teem bija, ka tur stahweja, it pilnigi fawus noseegumus isteikufchi. Schihs isteikufchanas tapfchoht ohtrâ deenâ ari issinotas.

Pehz kahda brihscha es wiau dsirdeju usflehdsam. Es eegahju eefschâ un redsiju, ka tas bija rakstijis. Us wina gihmja wehl bija redsamâs tahs negantas fatrizinaschanas pehdas, kahda to bija fagrahbusi. Tas issklatijahs, ka tas issklatitees mehdsa, kad es to wispirmal mahzijojs pasiht, til ka tagad ari negants kahrigs zeribas spihdums tur zauri bija redsamâs.

„Kas tad ir ihsti?“ es to waizaju.

Wina luhpas drebeja, kad tas man atbildeja:

„Ir daschi laupitaji fakerti, no kureem diwi ir noteefati. Tee ir teefcham tee abi wihri, kas bija ta fpreeduma ispiditaji, kas reis par mani tika nofazihts. „Kad,“ tas teiza pehz kahda masa brihscha tablaku, „fchi wiau isteikufchana, ko teem nahwes-bailes isspeedusi, ustizama ir, tad es dabufchu sinagt pateefibu. Esmu patlaban rakstijis un luhdis lai man atfuhstitu kahdu norakstu no fchihis isteikufchanas. Weens no maneem fara-beedreem, no manis ne kahds draugs, bet weens taifnis wihrs, dsihwo Kalabrijâ un pee ta es greesohs, lai tas man fcho norakstu pagahdatu.“

„Bet waj fchi sina nebuhs ari rihtu awises lafama?“ es waizaju.

„Nê,“ tas atbildeja; „jaunas waldibas lohzekli zel til ween reti preefchâ fawu preefchagahjeju negehlibu. Rai buht, ka tagad teel dsihba zita politika un ka wairaf staiga pa likumu zetu, tad tomehr pastahw starp tahm fenakahm un tahm tagadejahm teefahm faws smalkums, kas beidsamajahs peepeefch, par agral notikufchahm mohzibahm un kaunaleetahm apfegu pahrlahht. To pahrdohmajoht, tad tas ari ir tas gudrakais, tadeht ka ar to weltas fatrazinaschanas teef apspeestas. Bet fchoreis fchini leetâ man jadabu pateefiba sinagt.“

Winam bija taifniba. Ohtrahs deenas awischu-lapâ nestahweja netahdas tablakas sinas par to laupitaju noteefaschanu.

Bet pehz kahdahm deenahm atnahza pakina pee Schulio. Winfch to atplehja walâ un es atkappohs atpakal, laudams meerigi tam lasiht.

Kad es ta pehz kahdas stundas atkal eefschâ eegahju, tad bija, it ka mans draugs peepefchi kahdu libds fchim nehfatu

masku buhtu nohti atmetis. Gihmis, weids, wihra wifa buhschana bija pahrgrohsita un ta fakohht ka apskaidrota.

„Redseet,“ tas fazija, „tee blehschi ir wifu isteikufchi — to pakaltaito listi, to peepeesto parakstu un,“ teiza tas tafaku, „kas wehl wairaf ir, naw wis mana mute ta bijust, kas teem manas Johannas tehwa-wahrdu isplahpajusi. Manim winâ breesmiga deenâ drehbes no muguras plehschoht, tee tahs pahrmefleja. Manos fwahrkos preefchdalâ bija masa pakina eefchuhta. Ta bija no manas nabaga Johannas man par glahbiu preefch nahwes un breesmahm eefchuhts fwehteklis, ko ta papreefch kahdâ papibri cetinusi, us ka ta kahdas ar fawu wahrdu parakstias mihlestibas rindinas bija ustrakstijusi. Wina eefsch tahm issazija to wehleschanohs, ka es wefels un fweiks pee winas tehwa un winas atpakal pahrnahktu. Tas peetika. Maneem eenaidneekeem nu tas wahrds bija rohkâ, bet gribeja mani peepeest, ka es to ari pats isrunatu. Utrasdami, ka mani us to newareja peepeest, tee apnehmahs, kad ne wairaf tad lai man nebuhtu ka attaisnoschanahs, tizeht, ka es teem ar isdewibu preti buhtu atturejees. Mana nahwe lai wehl no tahm dohmahm taptu ruhhta padarita, ka es fawu labako draugu isplahpajis. Es nemiru toreis, bet gan to tizeju, ka esmu ahrprahtigas nahwes-bailes peeminejis to wahrdu, un fchihis dohmas bija wehl smagati panest, neta tahs nepareisahs aisdohmas, ka es wiau listi efoht parakstijis. Baldees Deewam!“

Netad wehl netapa pateefiba no ustizigakas firds us augfchu, Wisspehzigajam, raidita.

Bet kamehr Schulio wehl runaja, es redseju, ka wina galwa, ko tas ar zeenigu istureschanohs us augfchu tureja pazehlis, peepefchi flihka. Wifs wina meefas stahws fchurp un turp lihgojahs un noslihdeja tad semê pee manahm kahjahm.

Sirdsfehreens to bija fatreezis un winfch til dsihwoja mas deenu, kaut gan ilgi deesgan, ka wareja weenu norakstu no wina dokumenta nosuhtiht pee Garibalda un ka dabuja sinagt, ka wina wadons it no firds preezajahs par fcho wina newainigas wiltibas nenoleedsamu peerahdischanu.

Manim nesinami tapa winas wehstules fatwars ari tablaku pasihstams. Diwi kreetnalee ofizeri no Sizilijas ekspedizijas peenahza kahdas stundas ahtraki, pirms Schulio fawu pehdigo dwaschas wilzeenu ispuhta, un stahweja pee wina mirschanas-gultas.

Winfch tohs pasinis, pasmaidija. Zitas fweizinaschanas tam preefch teem nebija, jo wina rohkâs tureja fahhrufchâs manas un prohteet til zeeti, ka pirms til wina nahwe tahs atkal atfwabinaja. Winfch mira mihligi un rahmi ka kahds behrens un pehdigais wahrds, ko tas nobubinaja, bija: Patria!“

Waj nebija man gan taifniba, kad es faziju, ka fchi zilwela dsihwe pahrleezigi ruhhta un nepelniti gruhhti bijust pahrbaudita?

Kadeht, es waizaju, ir mums pahrtikufchana, mihlestiba, draudfiba, gohds un draugu pulki. Kadeht bija winam turpreti fchis wifs japeezeefch un bes tam wehl nepareisa kauna nastâ janef?

Bet es isdsirfchu to atbalsu „Baldees Deewam!“ un man peeteef, atstahht fcho ne-isdibinajamo noslehpumu ne-atminetu. Tomehr preezajohs, Schulio mahzijees pasiht; preezajohs, ka wareju tam buht derigs un par wifahm leetahm wairaf es preezajohs, ka es to no firds un dwehfeles mihlejis. Un runajoht par wifahm zitahm buhschanahm, tad Deewa prahtam neween buhs notikt, bet tas pats ir ari japanef. J. K.—n.



**M a h j a s.**

Anglija Lancafires juhrmalá, netahlu no weza flohstera muhru drupeem, ir masé semes gabals, kas juhras pluhfchanas laika lá fala isfkatahs, ar uhdeni wifaplahrt apnemts. Us ta semes gabalina ir mahja ar lahdeem lohkeem un aramu semi. Gan gruhthi bijis té tihrumus cetaisht un semi eestrahdaht, jo seme mitra un mas augtu isdohd.

Schihš weentuligas mahjas eedfihwotaji, kuri agraki labgas deenas redsejufchi, tagad mohlahs un puhlejahs, lai deenifchlas usturas netruhfti. Wini ari té nebija atnahkufchi pahrpilnibu un labas deenas apnikufchi, bet no truhkuma un tukfchibas dshiti. Bet nu ari lastajai gribehs sinah, kas tee bija un lá winus fauz. To wihru jeb mahjas kungu fanza par Wanpartu un wina feewa Anna no augsta dšimuma bija. Annas tehws, bagats un lepnis Anglijas grahšs, no winas wairs ne neela negribeja sinah, tadeht ka wina pret augstprahstiga tehwa prahtu pee generata dehla Wanparta gahjufe. Winas tehws, Lutrela grahšs, bija stipri apnehmees un noswehrejees, tahs wairs ne azu galá ne-ceraudfih, tapeh; ka ar fawu prezeschanohs wina dšimumam kaunu darijufe. Jaunais pahris ar to zeribu apmeerinajahs, ka tak warbuht wehlatu tehwischkeiga mihlestiba dujmas uswahrefchoht. Bet par lahdeem gadeem wini ar firdsfehpehm pahyleezinajahs, ka ta zeriba weltiga. Lutrela grahšs fawá apnemfchaná palika zeets lá akmis. Gan Anna daudfchreis tam rakstija, pasemigi un mihligi luhgdama, lai peedohdoh, bet tehws nekad ne-atbildeja, un pehdigi wifas winas wehstules tapat aifsehgeletas un nelafitas atpakal fuhthija. Annas wihrs, Wanpartis, wehl bija jauns, ne pilnu trihsdesmit gadu wezs, lohthi erojahs par grahfa zeetfirdibu un Annai peekohdinaja, lai nekad wairs winam neraksta.

Rahdá masa pilsehtina eefahkumá dšihwodami, wini to naudu drihs isdewa, kas pee prezeschanahs bija. Weena meitina un dehls gan tohs aplaimoja, tomehr ari usturas ruhpes pawairoja. Kad nu ari pehdiga wehstule no grafa tapat zeeti atpakal atnahza, tad Wanpartis ar bahlu waigu un til ko afaras fawalbidams fajija: „Anna, mums pehdejs pohsts tuwu klah, behrniceem lihds ar mums truhkums jazeefch! Tá es newaru istureht, un tomehr pafaulé mums naw neweena drauga neds apgahdneeka! Waj tas naw breefnigi? Tawa tehwa weens pats wahrds mums dauds waretu palihdsieht, labu weetu gahdaht, muhs no behdahm isglahbt! Al, zil winfch neschehligs un zeetfirdigs! Manas leelafahs behdas wehl ir tahs, ka tew, manai mihlai feewinai, til dauds jazeefch — mani mihledamai! Labak es buhtu nomiris, neka tewi lihds eewedis fawá nelaimiga listeni!“

„Tu arweenu faki, ka mani lohthi mihlo, un nu atkal tahdus wahrdus runa,“ Anna meitinu fchuhpulk listama teiza. „Es ar to lepojohs un tas mani aplaimoja, ka tew dšihwiba bes manis un bes muhsu mihleem behrniceem nepatihf.“

„Pateesi, tá ari ir, mihla Anna, tizi man, tomehr tahs besgaligas ruhpes un raijes man fcho jauku laimi aptumfcho,“ Wanpartis behdigi us semi luhkodamees atbildeja. „Man daudfchreis til gruhtha firds, it lá waj faprafchana buhtu japasaude. — Ihpafchi kad es pahrdohmaju, kahda dšihwe tew agraki bija un kahda tagad!“

„Turi tikai drohfschu prahtu, mihlais dahregais wihrin,“ laulata draudfene apmeerinadama atbildeja, „lihds fchim tu mani til par fmalku jaunawu jeb ari par mihligi aplohp-

damu mahti behrniceem redsejis, bet us preefschu es strahdafchu un gahdafchu lá uszihstiga, darbiga feewa un mahjas fainneeze. Al zil neeziga buhtu mihlestiba, ja wina til labas deenas un faldos wahrdos pastahwetu; bet winai ari paschajir fawa drohfschiba, stiprums un pastahwiba, ar ko eeffehjam netizamas leetas padariht un wifseelako gruhthumu panest. Es nenoscheleju, ka pee tewis gahjufe, mana mihlestiba wehl tahda pate lá pirmá eefahkumá, un ta apfchlischana, ko tew pee fwehta altara dewu, manu ustizibu jo wairak stiprina.“

Wanpartis fchim galwu kratija un no behdahm pahrnemts neweena wahra newareja atbildeht.

„Tu warbuht bihstees, ka mana apnemfchanahs ilgi nepastahwehs“ — Anna tahlatu runaja, „ka nabadfiba pat drohfschako prahtu apspeefch un nomah; — ustizi man fchoreis, gan tu redsefi, ka mana apnemfchanahs buhs stipra un pastahwiga — no karstas mihlestibas us tewi.“

Wanpartis fawu ustizigo dšihwibas draudfeni apfampa un noskufpštija. Wina afaras tai us waigeem krita. „Baklaufees wehl kahdu wahrdu, mihlais wihrin,“ teizama feewina atkal fajija. „Mums abeem no wifa spehka jastrahda, zeriba un mihlestiba lohpa naturahs, tad mehs fawam gruhtham listenam waresam preti stahweht. Dewus mums mihlus behrninus dahwinajis, par fihmi, ka mehs wehl weentreis labas un laimigas deenas fagaidifam. Tagad til lai par to dohmajam, lá mehs fawu dšihwi waram drufzin pahelaboht.“

Wehl ilgi wini lohpa fehdeja, wihra firds apmeerinajahs un wini norunaja, no pilsehtinas drohjam eet — un tá ari aifgahja us Elisles mahju juhrmalá, kuru mehs stahsta eefahkumá peeminejam. Bapreefch wini wifu pahrdewa, kas wehl no agrafeem dahrgumeem un gresnumeem bija, lai fawu jaunu dšihwi tur war cetaisht. Tagad wini fawai agrakai fmalakai dšihwei atfajija, kura no behrnu deenahm eeradufchi un usaugufchi — nu dšihwoja ar semnekeem un kalpeem lohpa. Wanpartis tihrumá ara un Anna ruhpejahs par lohpu lohpfchanu un ehdeena wahrfchanu.

Bar peezeem gadeem uszihstigi strahdajohth jaw teem labaki klahjahs. Behrni bija wefeli un fpirgti un labi apgehrbri, flapi pilni ar audekleem, kas balti lá sneegs, klehti un pagrabá ari nebija truhkums. Ari fawu mahju bija labi aplohpufchi un nopuzejufchi un fmulu laiwinu nopirtufchi, ko pa juhrmalu pabraukahth.

Tomehr Wanpartam pa brihscheem wehl arweenu tahs paschas fchimugas dohmas atkal usnahza un prahtu aptumfchoja. Winfch gandrihs fawahm azim netizeja, kad fawu faule no degufchu, no agra rihta lihds wehslam wakaram lá kalponi strahdadamu un ruhpedamohs Annu usluhfoja, ka ta ir ta pate zitreiseja daika jaunawa, kura leelá Londones pilsehtá pee fawa tehwa, Lutrela grahfa, lá lohfscha puke seedejufe, bagatibá un augstá gohda dšihwojufe. Tahdas atgahdinafchanas wixu beesi ween fchumdinaja. Anna turpreti atkal raisejahs un ruhpejahs par fawu wezako behrnu, Elenas un Waltera listeni, jo Elisles mahja Deews wehl wineem bija weenu meitiku Luhzinu dahwinajis. Elene un Walteris gadu par gadu arween wezaki palika un leelafi auga un kur lai tahdá weentuliga weetá ffolhu dabuhn.

(Zurpual wehl.)

## Gradi un feedi.

### Ari Isidors newar wiseem pa prahtam isdariht.

Ra tam teikumam, „ne ifkatram war pa prahtam isdariht“ ir pilna pateesiba, to mums atleezina schahds pa datai johzigs pa datai noschelojams atgadijums Madridē. Tas bija tā: Us Toledas tilta Madrides pilsehtā stahw sw. Isidora tehls (isjirsta bilde), kas pee Spaneescheem stahw leelā gohdā un swehtumā, jo wini to gohdina par Madrides apfargataju un druwu swehtitaju. Schogad rahdijahs pawisam flitta plauja, jo lauki, ko sifenu bari nebija nopohstijuschi, bija no faules karstumu apspeesti. Semkohppi luhdsā ik katru deenu leetu. Tāhs deenas no 13ta lihds 15tam Mai teel sw. Isidoram par gohdu swehtitas; tadeht ari lautini, gan tuwu gan tahlu, bija us scheem swehtkeem fanahkuschi, lai no sw. Isidora, kura tehls us Toledas tilta bija jauki ispušskohts, waretu augligu leetutianu isluhgtees. Kamehr no wisahm pušehm fanahkuschee semkohppi bel miteschanas leetus luhdsā, tamehr atkal Madrides gostuhšneeki, kumedinu-rahditaji, ehdeenu-pahrdeweji luhdsā smuku laiku pa swehtku deenahm, tur til dauds to zilwetu fanahk. Gesahkumā rahdijahs, ka Isidors buhtu us Madridneeku puši turrejees; lihds 13tam Mai bija gauschi jauks laiks, ari 13tā faule ihsti jauki uslehja. Gostuhšneeki, kumedinu-rahditaji un ziti tahdi petnas dšineji gauschi par to preezajahs, bet semneeki atkal waimanaja un luhdsā leetu. Ap pulkstien 10 no rihta wehšsch ahtri apgreesahs, debes apmahzahs, pehz pušdeenas fazehlahs wehtra un ap wakaru jahla liht. „Nekas nekaisch!“ Madrides eedšiwotaji fazija, „gan rihtu buhs atkal jauks laiks.“ Bet wineem bija wishlees. Ohtra deenā ari tapat lihja. „Bet tatschu treschā deenā wairš nelihš,“ bohdoneeki fazija, bet ar masak drohšchu palaušchanohs. Un tomehr ari treschā deenā wehl lihja. Semneeki, kaut gan wiszaur flapji, gahja ar preezigeem gihmjecm, sawu druwu swehtitaju flawedami, us mahjahm. To nu gan war dohmaht, ka Madridneeki par to dusmojahs par sawu pilsehtas apfargataju, kas winus tā bija peewihlis. Kahda weza, ar peperkohkeem andeledamahs, feewa bija us Toledo tilta preti sw. Isidora tehlam sawu bohdiiti usjehluše. Wehšsch winas buhdinu bija apgahšis, leetus winas peperkohklus ismehrzejis, tā ka wezenite, treschā deenā no dusmahm pahremta, ka Isidors ne-esoht jauku laiku dewis, jahla sawus ismirkuschus peperkohklus laist wiršū sw. Isidora tehlam, it tā tas buhtu tas leetus uslaidejs. It tā dširkstete pee schaujama pulwera peetikuse ar leetu sprahgschanu un trohšini wiršū gaisā spes, tā ari wezene ar sawu peperkohku sweeschanu laudis fatrazmajā. Tee fazehlahs kahjās, un usbruka tehlam, kas tilai pee rohtas buhdams, us tehtu mesdami. Gan preesteris afsteidsahs, grivedams laudis no schahdas trakoschanas attureht, bet tas neko nelihdsēja; bija polizejai janahk palihgā; bet laudis sawā trakumā polizejai nepaklausija, lihds saldati atmahja, kas ar slintu schaušchanu un ar sohbeneem laudis pee meera peespeeda. Kad meers bija panahšts, tad deemschehl atrada neween daschus eewainotus, bet pat kahdus nokautus. Tē nu skaidri redsams, kahdā gara tumšibā wehl Spaneeschu laudis atrohдахs.

J. R.

### Subtiga spehku ismehginaschana.

Kahdu wakaru diwi tehwinī fatikahs trohgā un labi sma-dsenes fatwainajuschī weens ohtru usaizinjaja us spehku ismehginaschanas un prohti us tahdu wishi:

Ersts. „Waidst Jehzi, kad tu arweenu leeles tahds stiprineeks, tad atbildi, waj iseesi pret mani juhtigi spehkus ismehginahst?“

Jehzis. „Gataws tuhli! Bet luhdsams pasafi, kahdā wishē tad?“

Ersts. „Pee kakla stampas!“

Jehzis. „Kas ta par kakla stampu?“

Ersts. „Tu sper man pa kaklu un es tew; kas nekriht, ir winejis.“

Jehzis. „Nu labi, labi, kad til sinu. Bet kas pirmāis buhšim tas spehlotajis?“

Ersts. „Es, es! Pee tewis papreešchu mehginaschu.“

Jehzis. „Labi, tad laid nu wakā!“ To fazijis Jehzis tur kaklu istteepis gluschī sishwu. Bangs! fiteens kriht un Ersta rohta gandriht peelihp pee Jehtscha kakla. Jehzis spehreenu fajutis stahw gluschī nopeetni wehl tani weetā, bet pats pee tewis paklusu nurdedams: „kad tew nelabais norautu, kas tas par spehreenu, jo sawā muhschā tahdu wehl nebiju baidijis.“

Bet nu Ersta laiks peenahjis, fajust sawa pretineeka atreebšchanohs.

Ersts, duhschigs kertis buhdams, nostahjahs gluschī drohšch-sirdigs ka stabs istabas widu un kaklu istteepis lepni ussaw sawam pretineekam: „Nu, met nu!“

Jehzim tas spehreens bija laikam pee sirds kehrees un par tahdu reebigu dahwanu skarbi noskaitees un Ersta kakla stampu til ko pamanijis neelekahs wis ohtrreis usaizinatees, bet dohd, tā ka to Ersts nemas nebija zerejis neds fajutis, zil dširksteligs kas buhs. Ersts spehreenu dabujis jahla tā ka kasaku danzoht, bet pehz mas azumirkleem jahla jaw weetu mekleht, kur waretu pahr spehreenu pahrdohmahst un afins nosflanzihst. Gewainotais pehz stundas til wehl no aisttenderes islihdis un pee sawa pretineeka peegahjis isteiza: „tu brahl est winejis, kaut es gan to nebiju neds tizejis neds zerejis. Ar Deewu!“

V. C.

### Ko mohde nepadara.

Tagad dahmahm tahda mohde, ka winas walka fleites ar lohti garahm stehrebelem, ko wahzifli nofauz par „Schleppe“ un latwifli waretu nofauht par fleits-asti.

Par kahdu apgruhtinaschanu tahda schlepe war dahmahm staigajohst buht, to katrs sapratihš, un katrs prahtigs zilweks schahdu mohdi par labu nenofauks. Bet ka zaur garahm schlepehm war nelaine isjeltees, to peerahda mums schahds atgadijums, kas notizis Prestawas pilsehtā. Mai mehnesim beidsotees kahda jauna, pee augstakas lauschu schkiras peederiga dahma gahja pahri par zelu, bet pahri eijohst winas fleits schlepe teel aiskerta no garam braukdamu ratu ritena, dahma paklup un smagi apkrauto ratu pakalas ritens winai pahreht pa galwu un nelaimiga dahma bija us pehdahm nohst. Winas gara schlepe wirai bija par sleptawu.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plateš Ribgā.